

8 tmmob enerji sempozyumu

SON PAYLAŞIMIN TARİHSEL KÖKENLERİ VE EKONOMİK NEDENLERİ

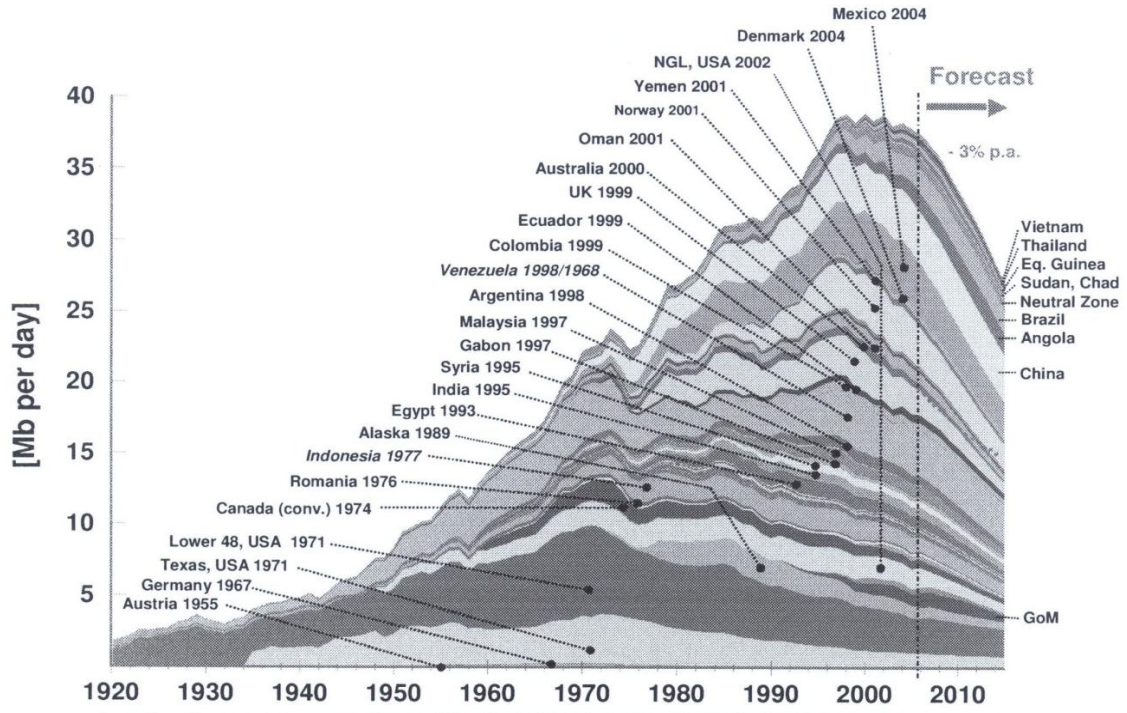
Hikmet Uluğbay

Tablo 1				
Dünya petrol tüketimindeki gelişmeler ve geleceğe yönelik beklentilerde yer alan değişimler				
Yıllar	Petrol tüketimi Bin varil/gün	EIA'nın 2000 yılı tahmini	EIA'nın 2006 yılı tahmini	EIA'nın 2009 yılı tahmini
1938	5,585			
1960	22,020			
1970	48,941			
1980	63,987			
1990	66,426			
2000	77,768			
2009	84,389			
2010		93,500	94,300	86,300
2015		103,400	101,600	90,600
2020		112,800	107,600	95,900
2025		-	114,900	101,100
2030		-	123,300	106,600

Kaynak: Energy Information Administration International Energy Outlook 2000,2006 ve 2009 raporları Reference Case tahminleri

Görsel 1

Petrol Üreten ülkelerin yaşadıkları petrol üretiminin tavan yaptığı dönemler

Ludwig-Bölkow-Systemtechnik GmbH, 2007

Source: IHS 2006; PEMEX, petrobras ; NPD, DTI, ENS(Dk), NEB, RRC, US-EIA, January 2007

Forecast: LBST estimate, 25 January 2007

Tablo 2								
Dev petrol sahaları keşif tarihleri ve 2000 yılı üretimleri hakkında bilgiler								
Günlük Üretim	Saha sayısı	Toplam Üretim 000 varil	1950 öncesi	1950 ler	1960 lar	1970 ler	1980 ler	1990 lar
1,000,000 +	4	8,000	2	1		1		
500,000-999,999	10	5,900	2	3	3	1	1	
300,000-499,000	12	4,100	3	1	6	1	1	
200,000-299,00	29	6,450	8	4	6	9	1	1
100,000-199,000	61	7,900	5	8	13	13	11	11
Toplam	116	32,350	20	17	28	25	14	12

Kaynak: The World's Giant Oilfields, Matthew R. Simmons

Tablo 3							
1990 öncesi keşfedilen dev petrol sahaları ile 1990 sonrası keşfedilen dev petrol sahalarının rezerv karşılaştırılması (milyar varil olarak)							
Saha adı	Ülke	Keşif tarihi	Rezerv aralığı	Saha adı	Ülke	Keşif tarihi	Rezerv aralığı
Gawar	S.A.	1948	66-100	Kaşagan	Kazak.	2000	7-9
B.Burgan	Kuveyt	1938	32-60	Azadegan	İran	1999	6-9
Safaniya	S.A.	1951	21-36	Roncador	Brezilya	1996	2.9
Bolivar Coastal	Venezuela	1917	14-36	Cusiana/Cupiagua	Colombiya	1991	1.6
Berri	S.A.	1964	10-25	Sihil	Meksika	1999	1.4
Rumalia K/G	Irak	1953	22	Ourhoud	Cezayir	1994	1.2
Zakum	Abu Dabi	1964	17-21	Thunder Horse	ABD GoM	1999	1-1.5
Cantarell Complex	Meksika	1976	11-20				
Manifa	S.A.	1957	17				
Kerkük	Irak	1927	16				
Gaşsaran	İran	1928	12-15				
Abkaik	S.A.	1941	10-15				
Ahwaz	İran	1958	13-15				
Marun	İran	1963	12-14				
Samotlor	Rusya	1961	6-14				
Aga Jari	İran	1937	6-14				
Zuluf	S.A.	1965	12-14				
Prudhoe	Alaska/ ABD	1969	13				

Kaynak: Roberius Fredrik, "Giant Oil Fields of The World", 23 May 2005, Uppsala Universitet.

Tablo 4					
Dünyanın en büyük 20 petrol sahasının günlük üretimlerindeki değişme (bin varil olarak)					
Saha adı	Ülke	Keşif yılı	En yüksek üretimin yapıldığı yıl	En yüksek üretim miktarı	2007 Üretim miktarı
Gawar	S.A	1948	1980	5,588	5,100
Canterell	Meksika	1977	2003	2,054	1,675
Safaniyah	S.A.	1951	1998	2,128	1,408
Rumalia K/G	Irak	1953	1979	1,493	1,250
B. Burgan	Kuveyt	1938	1972	2,415	1,170
Samotlor	Rusya	1960	1980	3,435	903
Ahwaz	İran	1958	1977	1,082	770
Zakum	BAE	1964	1998	795	674
Azeri-Çırağ Güneşli	Azarbeycan	1985	2007	658	658
Priobskoye	Rusya	1982	2007	652	652
Bu Hasa	BAE	1962	1973	794	550
Marun	İran	1964	1976	1,345	510
Raudhatain	Kuveyt	1955	2007	501	501
Gachsaran	İran	1928	1974	921	500
Katif	S.A.	1945	2006	500	500
Şaybah	S.A.	1968	2003	520	500
Saertu	Çin	1960	1993	633	470
Samotlor (ana)	Rusya	1961	1980	3,027	464
Federova/Surguts	Rusya	1962	1983	1,022	458
Zuluf	S.A	1965	1981	677	450
Toplam					19,163

Kaynak: IEA, "World Energy Outlook 2008", Chapter 10 Field-by-field analysis of oil production.

Tablo 5 1998-2008 döneminde petrol üretim ve tüketimindeki gelişmeler (bin varil olarak)			
Yıllar	Üretim	Tüketim	Varil Fiyatı \$ Batı Texas orta kalite
1998	73,538	73,628	14.39
1999	72,325	75,313	19.31
2000	74,861	76,132	30.37
2001	74,794	76,758	25.93
2002	74,431	77,675	26.16
2003	76,990	79,071	31.07
2004	80,256	81,796	41.49
2005	81,089	83,065	56.59
2006	81,497	83,797	66.02
2007	81,443	84,878	72.20
2008	81,820	84,455	100.06
Artış %	11.26	14.71	595.34

Kaynak: BP "Statistical Review of World Energy June 2009.

Tablo 6			
Dünya bakiye petrol rezervlerine ilişkin tahminler (milyar varil olarak)			
Bölge/ Ülke	EWG 2005	IHS 2005	IEA 2009
OECD			
Kuzey Amerika	84.0	67.6	
Kanada	17.0	15.3	178.1*
ABD	41.0	31.9	21.3
Meksika	26.0	20.4	10.5
OECD			
Avrupa	25.5	23.5	
Norveç	11.0	11.6	6.7
İngiltere	8.0	7.8	Veri yok
Geçiş			
Sürecindekiler	154.0	190.6	
Rusya	105.0	128.0	60.0
Azerbaycan	9.2	14.0	7.0
Kazakistan	33.0	39.0	30.0
Çin	27.0	25.5	16.0
Latin Amerika	52.5	129	
Brezilya	13.2	24.0	12.6
Venezuela	21.9	89	99.4
Ortadoğu	362.0	678.5	746.0
Kuveyt	35.0	51.0	104.0
İran	43.5	134	136.2
Irak	41.0	99.0	115.0
S. Arabistan	181.0	286.0	266.7
BAE	39.0	57.0	97.8
Afrika	125.0	104.9	117.0
Cezayir	14.0	13.5	12.2
Angola	19.0	14.5	9.0
Libya	33.0	27.0	43.7
Nijerya	42.0	36.0	36.2
Dünya	854.0	1,255.0	1,342.2

- WEO 2009 Kanada rakamına 5.4 milyar varillik konvansiyonel ham petrolü de dahildir.

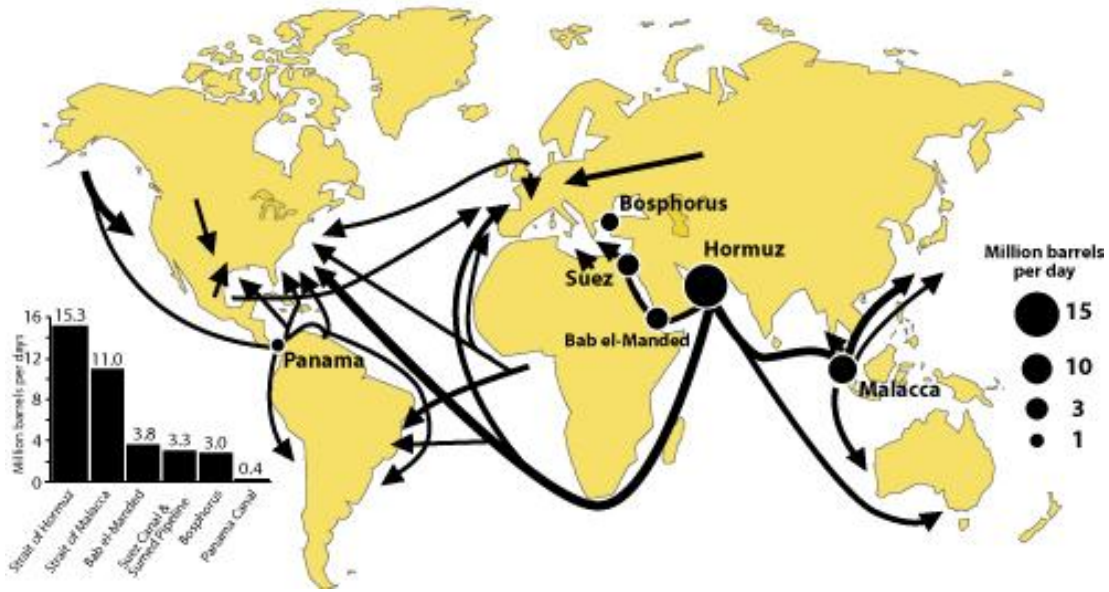
Kaynak: Energy Watch Group, "Crude Oil The Supply Outlook October 2007" ve IEA WEO 2009.

Tablo 7						
OPEC üyesi bazı ülkelerin kanıtlandığı iddia edilen						
Ham petrol rezervlerindeki artışlar						
(rakamlar milyar varil olarak verilmektedir)						
Yıllar	BAE	İran	Irak	Kuveyt	S. Arabistan	Venezuela
1980	30.4	57.5	30.0	67.9	168.0	18.0
1981	32.2	57.0	29.7	67.7	167.9	20.3
1982	32.4	55.3	41.0	67.2	165.3	21.5
1983	31.8	51.0	43.0	66.7	168.9	24.9
1984	31.9	48.5	44.5	92.7	171.7	25.8
1985	32.4	47.9	44.1	92.7	171.5	25.6
1986	32.4	48.8	47.1	94.5	169.2	25.0
1987	96.2	92.9	100.0	94.5	169.6	56.3
1988	96.2	92.9	100.0	94.5	172.6	58.1
1989	98.1	92.9	100.0	97.1	257.6	58.5
1990	98.1	92.9	100.0	97.0	260.0	59.0
1991	98.1	92.9	100.0	96.5	260.3	59.1
2004	97.8	132.5	115.0	99.0	262.7	77.2
Artış	63.8	83.7	67.9	26.0	85.0	52.2

Kaynak: BP Statistical Review ve Blake McLean "Middle East Oil Production and Export Risks" June 6, 2006

Görsel 3

Dünya petrolünün dünya ulaşımındaki 6 boğulma noktaları

Kaynak: EIA (2003), Jean-Paul Rodrigue "Straits, Passages and Chokepoints, A Maritime Geostrategy of Petroleum Distribution", Holstra University, Hempstead N.Y.

Ülkeler	1971	2000	2008	Nüfus 000
ABD	7,615	8.35	7.50	304,718
Çin	0.281	0.90	1.60	1,328,020
Hindistan	0.112	0.49	0.54	1,182,060
G. Kore	0.507	4.10	4.67	48,607
Rusya	Veri yok	4.22	4.84	141,900
İspanya	1,262	3.13	3.04	45,289
Brezilya	0.360	1.07	1.29	189,613
Türkiye	0.377	1.15	1.39	69,659

Kaynak: IEA veri tabanı "Key Energy Indicators in 2000 and 2008" ve World Bank Development Report 1994, 1971 yılı için.

Ülke	Yıllar	Kömür	Petrol	D.Gaz	Nükleer
ABD	2000	23.6	38.7	23.7	9.1
	2008	23.9	37.3	23.8	9.6
Çin	2000	57.4	19.4	2.5	0.4
	2008	66.5	17.2	3.2	0.8
Hindistan	2000	32.9	20.4	4.4	v.y.
	2008	42.1	23.3	5.7	0.6
G. Kore	2000	21.7	53.6	8.8	14.7
	2008	27.7	39.5	14.0	17.3
Rusya	2000	18.0	21.1	51.8	5.6
	2008	17.0	20.5	53.2	6.2
İspanya	2000	16.8	52.1	12.5	13.0
	2008	9.6	46.6	25.0	11.0
Brezilya	2000	7.6	48.9	4.2	0.9
	2008	5.6	39.1	8.7	1.5
Türkiye	2000	30.5	40.5	16.4	0.0
	2008	29.9	30.0	30.6	0.0

Kaynak: IEA, "Key Energy Indicators 2000 & 2008".

Tablo 10							
Dünyada 2006-2030 döneminde petrol ve benzeri sıvılara yönelik tüketim beklentileri(milyon varil/gün olarak)							
Ülke	2006	2010	2015	2020	2025	2030	Yıllık büyüme %
ABD	20.7	19.6	20.2	20.2	20.8	21.7	0.2
G. Kore	2.2	2.8	2.7	2.6	2.7	2.8	1.0
Çin	7.2	8.5	10.0	12.1	13.8	15.3	3.2
Hindistan	2.7	2.4	3.1	3.9	4.3	4.7	2.4
Rusya	2.8	2.7	2.8	2.9	2.8	2.7	-0.1
Brezilya	2.3	2.5	2.8	3.0	3.4	3.7	2.1
Dünya	85.0	86.3	90.6	95.9	101.1	106.6	0.9

Kaynak: EIA, International Energy Outlook 2009 Reference Case senario.

Tablo 11						
Seçilmiş bazı ülkelerin 2006 dolar değeri ile GSYİH büyüklüklerinin 2006-2050 döneminde gelişme tahmini (milyar 2006 doları)						
Ülkeler	2006	2015	2020	2030	2040	2050
ABD	13,247	16,197	17,981	22,821	29,827	38,520
Çin	2,701	8,172	12,676	25,625	45,019	70,605
Hindistan	915	1,913	2,870	6,748	16,715	38,227
Brezilya	1,064	1,720	2,194	3,720	6,631	11,366
Rusya	988	1,908	2,562	4,269	6,316	8,564
Endonezya	350	562	752	1,479	3,286	7,010
Türkiye	403	588	759	1,302	2,322	3,948

Kaynak: Goldman&Sachs, "Brics and Beyond" 2007, sayfa 149

Birinci paylaşımda söylenenler	Son paylaşımda söylenenler
<p>İngiliz Dışişleri Bakanı Lord Landsdowne Mayıs 1903 de Lordlar Kamarası'nda yaptığı bir konuşmada çok önemli bir politik görüşü dile getirmiştir; “İngiltere Hükümeti, İran Körfezi'nde kendisinden başka hiçbir gücün denizde üs kurmasına veya berkitilmiş-liman kurmasına müsaade edemez ve böyle bir olguyu kendi çıkarlarına yönetilmiş menfur bir hareket sayar. Bu itibarla bu tür bir girişime ellerindeki tüm imkanları seferber ederek mani olacaktır.”</p> <p>Kaynak:Mejcher H., “Imperial Quest for Oil, Iraq 1910-1928”, sayfa 10.</p>	<p>ABD Başkanlarından Jimmy Carter görev yaptığı dönemde, Ocak 1980 de şu açıklamayı yapmıştır; “Basra Körfezi'ni yabancı bir devletin denetime almayı teşebbüs etmesi, ABD'nin yaşamsal çıkarlarına saldırı olarak kabul edecek ve askeri güç kullanımı dahil heer vasıta kullanılarak bu girişim durdurulacaktır.” Başkan Carter Basra Körfezi'nde ortaya çıkabilecek sorunlarda kullanılmak üzere “Hızlı Harekat Gücü” (Rapid Deployment Force) kurdu. Bu güç daha sonra “Merkezi Komutanlık” olarak isimlendirildi.</p> <p>Kaynak: Klare M.T., “Resource War” sayfa 60-61.</p>
<p>İngiltere'nin Donanma Haberlama İdaresi'nin Genel Müdürü 31 temmuz 1916 günü Hükümete sunduğu raporda şu ifadeye yer vermiştir; “... hiç bir koşul altında, İngiltere'nin kontrolü altında bulunan petrolü topraklar bir yabancı devletin veya yabancı ortaklığın eline geçmemelidir. ... ‘bırakınız yapsınlar politikası’ ile bu büyük zenginlikleri yabancı şirketlerin ellerine geçmesi, diğer yönleri bir tarafa bırakılsa bile İngiliz halkının öfkesine yol açacaktır.”</p> <p>Kaynak: Jones Goeffrey, “The State and the Emergence of the British Oil Industry”, sayfa 186.</p>	<p>ABD Başkan Yardımcısı olarak görev yapan Dick Cheney, bu göreve gelmeden önce 1999 yılında şunu dile getirmiştir; “2010 yılında günlük ilave 50 milyon varile daha gereksinim olacak. Petrolün üçte ikisine en düşük maliyetle sahip olan Orta Doğu ödülün bulunduğu yerdir.”</p> <p>Kaynak: The Independent, “Blood and Oil: How the West will profit from Irq’s most precious commodity” January 7, 2007.</p>
<p>İngiliz Amiral Slade Birinci Dünya Savaşı'nın sonlarına doğru hazırladığı raporunda Mezopotamya petrollerinin ve bu petrolü sahaların ele geçirilmesinin önemi üzerinde durmuştur. Bu raporu Savaş Kabinesine sunan Kabine Sekreteri Maurice Hankley, Dışişleri Bakanı Balfour'a da şu notu iletmiştir; “Mezopotamya'da ilerlemenin askeri açıdan yararı yoktur. Zira Almanlar artık Hindistan'a saldırmayı Bağdat Demiryolu üzerinden değil Kafkasya üzerinden denemektedirler. Mezopotamya'daki bir hareketle onların Hazar Denizi üzerinden yaptıkları ilerlemeyi durduramayacağımız Amiral Slade'in raporunda belirtilmektedir. Ancak Amiral'in bana gönderdiği harita, Mezopotamya'da Kuzey'e ilerlemenin askeri nedenlerin ötesinde haklı gerekçeleri olduğunu açıkça göstermektedir. Mezopotamya'nın değerli petrol kuyularını savaş bitmeden ele geçirmek bir avantaj olmaz mı?” Amiral Slade'in raporunu Savaş Kabinesi 13 Ağustos 1918 günü görüşmüş ve sonuçta, Başbakan “Savaş sona ermeden Musul'a ulaşılmalı” talimatını vermiştir.</p> <p>Kaynak: Mejcher H., “Imperial Quest for Oil, Iraq</p>	<p>Cobra II başlıklı kitapta, Ağustos 2002 de yapılan bir brifing ile ilgili olarak şu bilgilere yer verilmiştir; Orgeneral Tommy Franks'ın planının stratejik hedefi; “... İttifakın askeri güçleri Irak'ın yönetim merkezini (centre of gravity) bu merkezin karşılık veremeyeceği şekilde baskı altına alarak Irak rejimini elemine edecektir. ... Bu operasyonun sonucu rejim değişikliğidir. Başarı, rejimin liderliğinin ve güç merkezinin yok edilmesi, Kitle İmha Silahları'nın yok edilmesi veya kontrolü, toprak bütünlüğünün korunması, komşuları tehdit etme yeteneğinin ortadan kaldırılması, kabul edilebilir bir geçici/kalıcı hükümetin oluşması olarak tanımlanmıştır. ...”</p> <p>Kaynak: Gordon Michael R., & General B. E. Trainor, “Cobra II” Pantheon Books 2006, sayfa 67.</p>

<p>1910-1928" sayfa 39.</p> <p>Savaş sona erip Kuzey Irak ve Suriye da işgal edildikten sonra, İngiltere ve Fransa Araplar arasında doğabilecek huzursuzlukları engellemek amacıyla 7 Kasım 1918 günü bir Ortak Bildiri yayınlamışlardır. Bu bildiride yer alan şu ifade dikkat çekicidir; "Doğu'da, Almanya'nın denetimsiz ihtiraslarının yol açtığı mücadeleyi, Fransa ve Büyük Britanya'nın sürdürmesinin nedeni, uzun süredir Türkler tarafından ezilmekte olan halklara tam ve kusursuz özgürlük vermek ve yerel halkların hür iradeleri ile ulusal hükümetlerini kurmalarına yardım etmektir. " Savaş sonrasında Irak İngiltere'nin, Suriye'de Fransa'nın mandası altında uzunca bir süre kalmışlardır.</p> <p>Kaynak: Hurewitz J.C., "Diplomacy in the Near and Middle East A Documentary Record: 1914-1956 sayfa 30."</p>	<p>9 Mayıs 2003 tarihinde ABD Başkanı G.W. Bush, on yıl içinde ABD-Ortadoğu Serbest Ticaret Bölgesinin kurulacağını açıkladı.</p> <p>Kaynak: Achcar Gilbert, "Fantasy of A Region That Doesn't Exist", Le Monde Diplomatique, 4.4.2004.</p> <p>ABD Başkanı G.W. Bush'un Ulusal Güvenlik Danışmanı Condoleeza Rice, 7 Ağustos 2003 günü "Orta Doğu'yu Değiştirmek" başlığı ile yayınlanan bir yazısında diğer hususların yanında şu hususlara da değinmiştir; "Bugün ABD, dostları ve müttefikleri kendilerini dünyanın bir başka bölgesini uzun vadeli bir değişime adanmışlardır: Orta Doğu. 22 ülkeden oluşan ve toplam nüfusu 300 milyonu bulan Orta Doğu'nun toplam GSYİH sı, nüfusu 40 milyon olan İspanya'dan bile geridir. Bu bölge, Arap aydınlarının deyimi ile "özgürlük açığı" nedeni ile geri bırakılmıştır. ... Irak kurtarılması ile, Orta Doğu'da ve dünyada güvenliği güçlendirecek, olumlu bir gündeme başlamak için özel bir fırsat vardır."</p> <p>Kaynak: Rice Dr. Condolezza, National Security Advisor, "Transforming The Middle East", The Washington Post August 7, 2003.</p> <p>Nisan 2004 de ABD, G-8 toplantısında "Büyük Ortadoğu Projesini" sundu. Proje Başkan Bush'un "Özgürlüğe ilerleme projesi"nin bir parçası olduğu belirtildi.</p> <p>Kaynak: Wittes Tamara Cofman, "The New U.S. proposal for a Greater Middle East Initiative: An Evaluation, Brookling Ins.</p> <p>G-8, 26-27 Mayıs 2011 de yaptığı toplantısı sonucunda "Arap Baharı Açıklaması"nı yaptı. Açıklamanın 2 inci maddesinde "Biz G-8 üyeleri 'Arap Baharı' nı olduğu kadar İran halkının büyük beklentilerini kuvvetle destekliyoruz. Halkın sesini duyuyoruz, onların demokrasi, açık toplum ve ekonomik modernleşme de dahil haklı isteklerini destekliyoruz. Bu değişim hareketinde oynadıkları rol nedeni ile özellikle gençleri ve kadınları övüyoruz."</p> <p>Kaynak: G-8 Deklerasyonu</p>
---	--

<p>İngiliz Kabinesinde petrol işlerinden de sorumlu olan Bakan Sir Hamar Greenwood, 12 Mart 1920 günü Parlamento'da şu konuşmayı yapmıştır; "... Trajedi, bu ülkeye gelen petrolün yüzde 80 inin ABD ve Meksika'da üretilmesine karşılık sadece yüzde 2 sinin İngiliz bayrağı altındaki topraklarda çıkarılmasıdır. Söz veririm ki, Hükümet ve benim başında bulunduğum İdare, petrolün daha çok petrolün İngiliz bayrağı tarafından kontrol edilmesinin yaşamsal öneminin farkındadır. Yeryüzünde petrol aramaya açık olup da, petrol aramadığımız tek bir yer bile yoktur. Petrolün kaynağından tüketicisine kadar İngiliz Hükümeti tarafından kontrol edilebileceği tüm petrol kaynaklarını ele geçirmek için büyük çaba sarfetmekteyiz. "</p> <p>Kaynak: Hornbeck K.S., "The Struggle for Petroleum", The Annals of the American Academy of Political and Social Sciences Cilt CXII Mart 1924 sayfa 164.</p>	
<p>İngiltere Donanma Bakanı Walter Hume Long ise 23 Mart 1920 günü Petrol Teknolojisi Uzmanları Enstitüsü'nde yaptığı konuşmada şu söylemde bulunmuştur; "Dünyadaki halen bilinen petrol yataklarını ele geçirebilirsek, dilediğimiz gibi kullanabiliriz. Eğer Büyük Britanya, 'ele geçirilebilir' petrol sahalarına sahip olma fırsatını elinden geçirirse Hükümet, 'ulusal çıkarlar bakımından en uygun zamanda harekete geçmemekle suçlanacaktır. Olgan dışı fırsatların eşigindeyiz; ya biz bu kapıdan girmek için gerekeni yapacağız veya başkaları girecek ve geleceğin anahtarına sahip olacaktır."</p> <p>Kaynak: Hornbeck, y.a.g.m.</p>	<p>Temmuz 2011 tarihinde yayınlanmış bulunan, "Irak, Petrol Potansiyeli ve Küresel Petrol Pazarlarına ve OPEC Politikalarına Etkileri" başlıklı raporda; "Altı süper saha, Irak'ın Rumalia bölgesindeki ham petrol üretiminin büyük ölçüde belirleyicisi olacaktır. Batı Kurna 1 ve 2, Mecnun, Zubayir ve Halfaya toplam olarak 200 milyar varile yakın ham petrole sahiptir. Rumalia,Zubayir ve Batı Kurna 1 üretimlerinde platoyulaştıklarında günde 5 milyon varil ham petrol üretebilir. Bütün sözleşmeler hedeflendiği şekilde yapıldığında Irak'ın günlük petrol üretimi 2017 yılında 12-13 milyon varile ulaşabilir."</p> <p>Kaynak: Ellass Jareer, Amy Myers Jaffe, "Iraq, Oil Potential and Implications for Global Oil Markets and OPEC Politics", sayfa 12, James A. Baker III Institution.</p>
<p>Aynı Enstitüde, Donanma Bakanı'ndan bir süre önce konuşan Amiral Philip Dumas ise şu hususu büyük bir açıklıkla söylemiştir; "Bu, geniş ölçüde petrole yönelik bir savaştı. Geleceğin harpleri tamamen o amaca yönelik olacaktır. Bismark'ın 'kan ve demir' özdeyişi artık 'kan ve petrol' şeklinde ifade edilecektir."</p> <p>Kaynak: DeNovo, "The Movement for an Aggressive American Oil Policy Abroad 1918-1920" American Historical Review 61 July 1956, sayfa 855 dipnot 4.</p>	<p>ABD Merkez Bankası Eski Başkanı Alan Greenspan 2007 yılında yayınlanan kitabında şu ifadeye yer vermiştir; "Herkesin bildiği bir gerçeği teslim etmek politik olarak rahatsız edici olsa da üzümlere belirtirim ki, Irak savaşı geniş ölçüde petrole ilgili idi."</p> <p>Kaynak: Greenspan Alan, "The Age of Turbulance" Penguin Yayınları 2008 sayfa 463</p>

Irak'ın İngiltere'nin mandası altında bir devlet olmasına yönelik çalışmaların tamamlanmak üzere olduğu aşamada İngiliz devlet adamlarında **Winston S. Churchill 4 Ağustos 1921** günü planların uzun vadeli hedefi olarak şu ifadede bulunmuştur; **"Başından beri, Mezopotamya'yı, tamamen güçle değil, fakat halkının özgürce kabul edebileceği Kralı ve Hükümeti ile birlikte benimseyeceği ve Hava Kuvvetleri, İngiltere'nin denetimindeki yerel askerler ve dört İmparatorluk taburu ile destekleyerek elde tutmayı düşünmüştüm. Daha sonraki aşamada, daha fazla güç indirimini ve nihai olarak da ülkenin bağımsız, Büyük Britanya'ya dost ve onun ticari çıkarlarına olumlu bakan ve İngiliz Hazine'sine yük getirmeyen yerel bir devlet durumuna ulaşmasını öngörüydüm."**

Kaynak: Stivers W., "Supremacy and Oil, Iraq Turkey and the Anglo-American World Order, 1918-1930 sayfa 78.

Lozan Konferansı'nın açılmasını izleyen gün olan **24 Ocak 1923 ta, Lord Curzon** İsmet Paşa'nın konuşmasını yanıtlarken şu hususa da değinmiştir; "Sözlerime son vermeden önce, değinmek istediğim bir konu daha vardır. Bu konuyu ortaya İsmet Paşa atmış değildir. Fakat dünya basını bu konuyu bol bol ve sürekli olarak tartışmıştır. İngiliz Hükümet'nin Musul'u elinde tutma isteğini petrol sorunun etkilediği sanılmaktadır. Bunun böyle olduğu iddia edilmektedir. **Musul Vilayeti'ndeki petrol sorununun benim öne sürdüğüm iddialarla hiçbir ilgisi yoktur. İngiliz tezini, kendi başına ve bu ülkede var olabilecek doğal kaynakları hiçbir şekilde göz önünde tutmaksızın öne sürdüm. Musul dolaylarında ne kadar petrol bulunabileceğini ya da işletmenin verimli olup olmayacağını, yoksa bu masalın boş bir hayal mi olduğunu bilememekteyim."**

Kaynak: Meray Seha Prof. Dr., Lozan Barış Konferansı, Tutanaklar Belgeler, A.Ü. Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları No 29, 1961

ABD Başkanı G. W. Bush, 1 Mayıs 2003 günü uçak gemisi USS Abraham Lincoln'un güvertesinde yaptığı "Görev Tamamlandı" konuşmasında diğer hususların yanında şunları söylemiştir; **"Bu savaşta, özgürlük ve dünya barışı için dövüştük. ... Irak'ı özgürleştirme hareketi, ne düşmanın ne de dünyanın daha önce görmediği bir hassasiyet, sürat ve cesaretle gerçekleştirildi. ... Irak'ın sivil halkı, erkek ve kadın askerlerimizin yüzlerine baktıklarında güç, şevkat ve iyi niyeti görmektedirler. ..."**

İngiltere Başbakanı Tony Blair, 2003 yılında Irak'ın işgalinin başlamasından kısa süre önce, **6 Şubat 2003** günü, hareketin petrolle ilgili olduğu iddialarına şu yanıtı vermiştir; "Petrol konusuna da değineyim. ... **Dürüstçe analiz edildiğinde, petrole yönelik komplo teorisinin son derece saçma olduğu görülür. Gerçek şu ki, Irak'taki petrole ilgilense idik, muhtemelen hemen yarın Saddam ile petrole yönelik anlaşma yapabilirdik. Konu petrol değildir, konu silahlardır. ..."**

Kaynak: Bignell Paul, "Secret Memos expose link between oil firms and invasion of Iraq", The Independent, April 19, 2011.